

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Johansfors
skola i Emmaboda kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Johansfors skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Johansfors skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla systematiken i uppföljningen av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla styrningen av lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 augusti 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:5193) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt och på olika sätt upp skolenhetens kunskapsresultat samt lärares förutsättningar. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar såväl betyg och omdömen som resultat från nationella prov och kartläggningar. Rektorn gör den uppföljningen kontinuerligt, både veckovis tillsammans med specialpedagogen, inför utvecklingssamtal och terminsvis, på både individnivå och gruppnivå. Rektorn följer upp samtliga ämnen och årskurser inför till exempel utvecklingssamtal, men fokus i det systematiska kvalitetsarbetet ligger på ämnena svenska, engelska och matematik. Lärarnas förutsättningar följs upp med viss systematik, främst genom medarbetarsamtal.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen, men det saknas en systematik i uppföljningen. Rektorn har skaffat sig en reell bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom informella samtal om undervisningen med lärare, genom att specialpedagogen regelbundet besökt lektioner en gång i veckan för handledning av lärare och genom att följa upp det kollegiala lärandet. Dock har möjligheten att följa upp undervisningen genom specialpedagogen minskat under detta läsår på grund av minskad tjänstgöring. Då uppföljningen har utgått från handledningsbehov riskerar den därmed att bli behovsstyrd snarare än systematisk. Rektorn följer upp hur lärarna integrerar värdegrundsfrågor i

undervisningen via arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal, men följer inte upp arbetet systematiskt via exempelvis observationer.

Rektorn bedriver ett välfungerande analysarbete som görs på olika nivåer; dels genom analysmöten veckovis med specialpedagogen, dels löpande under läsåret i elevhälsoteamsmöten, och dels övergripande för hela skolan terminsvis. Lärarna deltar i analys av och diskussion om elevernas kunskapsresultat inför elevhälsoteamsmöten, vid terminsavstämningar och på veckokonferenser, även om tonvikten i analysen liksom i skolans beskrivna insatser på ämnesnivå ligger på ämnena svenska, engelska och matematik. Därutöver gör rektorn en övergripande analys av skolans samlade resultat där även relationen mellan olika resultat ingår, exempelvis relationen mellan studieresultat och hur undervisningen bedrivs. Rektorn har dragit slutsatser och söker förklaringar till olika resultat. Exempelvis har rektorn identifierat att undervisningen behöver anpassas till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelningen har en tydlig koppling till de behov som har identifierats. För att möta elevernas behov av att utveckla kunskaperna i svenska och matematik har rektorn infört intensivträningsperioder i ämnena varje läsår och genomfört förändringar i undervisningen vilket har lett till förbättrade resultat. Utifrån att vissa elever har svårare med skolarbetet på grund av bristande förkunskaper eller neuropsykiatriska funktionshinder har rektorn sett till att samtliga lärare har fått en grundläggande utbildning i specialpedagogik, initierat ett arbete med tillgängliga lärmiljöer, samt arbetat med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Vissa satsningar så som den om effektiv undervisning har initierats utifrån gemensamma diskussioner i den kommunala utvecklingsgrupp som rektorn är en del av, men anpassats till skolenhetens specifika behov. Rektorn gör även vid behov förändringar i organisationen utifrån den uppföljning och analys som genomförs. Exempel på detta är att rektorn har identifierat att eleverna så långt som möjligt ska undervisas av två lärare för att lättare kunna anpassa undervisningen i klassrummet, och få undervisning av ämneslärare för att stimuleras i undervisningen. Därutöver fördelar rektorn personella resurser utifrån de behov som framkommer vid analysmötena.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder till viss del det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har skapat en tydlig organisation för samverkan mellan lärare och med elevhälsan och det kollegiala lärandet bedrivs utifrån beslutade utvecklingsområden. Lärarna har gemensam tid för samverkan om utveckling av undervisningen och för att arbeta med betyg och bedömning samt för handledning av specialpedagogen. Dock sätter rektorn i begränsad utsträckning en agenda

för vilka frågor lärarna ska samverka om vid dessa tillfällen, och undervisande lärare som även arbetar på fritidshem har begränsade möjligheter att delta i skolans forum för att utveckla undervisningen. Rektorns styrning av det kollegiala lärandet är däremot tydlig och lärarna har under en längre tid arbetat gemensamt med språk- och kunskapsutvecklande undervisning, effektiv undervisning och ska genomgå utbildning i pedagogiskt ledarskap utifrån behov hos elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Rektorn har i sin uppföljning av det kollegiala lärandet konstaterat att det ger avtryck i undervisningen samt att skolans resultat generellt har förbättrats. Skolan har vidare i huvudsak tydliga rutiner och förhållningssätt exempelvis vad gäller gemensamt överenskomna förhållningssätt i undervisningen.

Rektorn styr så att obehöriga lärare får introduktion och stöd. Undantaget ett par lärare på högstadieskolan där eleverna får undervisning i ett par ämnen finns bara en olegitimerad lärare samt en som ansöker om legitimation. Däremot undervisar sex lärare i ett eller flera ämnen som de inte är behöriga i. Samtliga lärare har dock en behörig ämneskollega på skolan eller på andra skolenheter för stöd i att planera undervisning och i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper. Obehöriga lärare får en strukturerad introduktion och en mentor, har möjlighet att träffa en ämneskollega en gång per vecka, samt ges möjlighet att delta i skolans olika samverkansforum. Av granskningen framgår dock att möten med mentor organiseras utifrån lärarnas eget initiativ.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan och vidtar vid behov åtgärder för att alla elever oavsett könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorns uppföljning utifrån ett jämställdhetsperspektiv bygger på elevernas kunskapsresultat både klassvis och på aggregerad nivå, svar på elevenkäter och genom att elevhälsan följer upp hur talutrymmet fördelas i klassrummet. Resultaten har visat att det inte finns några återkommande könsskillnader rörande kunskapsresultat och att skillnader i trygghet mellan könen innevarande år inte är ett återkommande mönster. Därför har inga åtgärder som specifikt är inriktade på könsmonster gjorts under innevarande läsår. Rektorn följer dock upp att lärarna behandlar jämställdhetsfrågor i undervisningen vid arbetsplatsträffar. Eleverna har även haft undervisning i sexualitet, samtycke och relationer och ger olika exempel på hur jämställdhetsfrågor integreras i ämnesundervisningen, framför allt i ämnet historia, liksom hur det behandlas som en del av det löpande värdegrundsarbetet. Av granskningen framgår att skolan har arbetat framgångsrikt med jämställdhetsfrågor under en tid och nu landat i att undervisningen utgår från att eleverna är individer, snarare än pojkar och flickor. Att möta varje elev utifrån hans individuella förutsättningar är också en viktig

utgångspunkt i arbetet i skolan. Att huvudsakligen utgå från ett individperspektiv riskerar dock att osynliggöra könsmönster och därmed hindra ett strategiskt arbete för att bryta och motverka sådana, varför medvetenheten om eventuella könsmönster bör finnas kvar i åtanke parallellt med individperspektivet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla systematiken i uppföljningen av undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen följer upp undervisningen, men att uppföljning via handledning och samtal riskerar att bli mer behovsstyrd och spontan än systematisk, och att möjligheterna till uppföljning har minskat under innevarande läsår. Att undervisningen inte följs upp systematiskt riskerar innebära att rektorn inte får en tydlig bild av hur den bedrivs liksom om det finns icke identifierade utvecklingsbehov i undervisningen. Det är vidare av vikt att lärare får återkoppling på sin undervisning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar strukturer för regelbunden uppföljning av undervisningen i alla ämnen med ett tydligt fokus. För att skapa systematik i uppföljningen kan den exempelvis utgå från specifika och återkommande teman som rör undervisningens kvalitet inklusive hur värdegrundsuppdraget gestaltas i undervisningen. En systematisk uppföljning av hur undervisningen genomförs och hur väl den fungerar behövs som underlag för beslut om utvecklingsåtgärder. Tillsammans med uppföljning av elevernas måluppfyllelse och förutsättningar för undervisningen får rektorn en bredare nulägesbild av verksamheten som kan ligga till grund för att identifiera såväl styrkor i undervisningen men också områden där det kan finnas behov av utveckling.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och varierad och lärarna arbetar aktivt med att tydliggöra syftet med undervisningen och att stödja eleverna i deras lärande. Samtliga lektioner innehåller en tydlig start med en gemensam introduktion som bland annat förmedlar lektionsinnehållet, start- och sluttid och en förklaring av lektionens moment, vilket kompletteras med bildstöd för yngre elever. Lärarna beskriver hur de olika delmomenten i ett arbetsområde hänger ihop i riktning mot undervisningens mål och syfte. Lärarna gör ibland en sammanfattande avslutning på lektionerna och ibland anknyter de till föregående lektions innehåll vid lektionsstart. Det finns vidare ett sammanhang och logiskt flöde i lektionerna, och vissa moment är tidsatta. Eleverna får också på ett balanserat sätt växla mellan att arbeta enskilt, i par eller i grupp och aktiviteterna varierar under lektionerna. Lärarna arbetar uppmärksam och strukturerat för att försäkra sig om att elever förstår och kommer igång med arbetet. Det gör lärarna bland annat genom att följa upp att eleverna har förstått vad de ska göra och genom att ge alternativa förklaringar om eleverna inte förstår uppgifter eller lektionsinnehåll.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärarna gör detta genom att uppmuntra eleverna samt genom att kontinuerligt uppmärksamma elevernas framgångar med utgångspunkt i deras individuella förutsättningar, bland annat med utgångspunkt i ansträngningstrappan som är ett verktyg för att visa eleverna hur de har arbetat. På lektioner så som i bild uppmuntrar lärarna eleverna även yngre elever att försöka klara av uppgifter som de tycker är svåra. Lärarna arbetar också med att stärka elevernas motivation genom att ge dem uppgifter de

kan klara av att genomföra, genom att visa engagemang för ämnet, och genom rörelsepauser och uppdelade genomgångar möjliggör de för eleverna att bibehålla koncentrationen. Lärarna lyckas också skapa goda relationer och ett tillåtande klassrumsklimat. Det gör de exempelvis genom att visa värdet av att eleverna vågar fråga om de inte förstår och att stödja eleverna i att våga prova och göra fel.

Av granskningen framgår att lärarna i huvudsak anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. Enskilt stöd riktas till elever med låga kunskapsresultat och anpassningar utformas i nära samarbete med specialpedagogen, med fokus på både elever som behöver mer stöd och med elever som behöver ytterligare utmaningar. Lärarna arbetar aktivt med anpassningar i klassrummet, exempelvis genom att vissa elever får startmeningar i en skrivuppgift medan andra får mer avancerade instruktioner. Lärarna arbetar dessutom med att klargöra för eleverna att alla har olika behov, för att skapa acceptans för att vissa elever behöver exempelvis hörselkåpor eller mer hjälp än andra. Eleverna är delaktiga i arbetet med anpassningar genom att de får välja hur de vill sitta, till exempel enskilt eller i grupp, med eller utan skärm eller på annat sätt som bäst gynnar deras lärande. Eleverna arbetar i sitt eget tempo och med lagom svåra utmaningar utifrån sin egen nivå. Elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling utmanas dock främst genom individuella uppgifter med en högre svårighetsnivå i olika ämnen, men ibland delas klasserna upp utifrån elevernas olika behov av utmaning och stöd genom att två lärare ofta är på plats under lektionerna.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ett reellt inflytande på arbetsformer och innehåll i undervisningen. Lärarna arbetar metodiskt för att involvera eleverna i planeringen av undervisningen, genom att exempelvis fråga eleverna vad de kan, är intresserade av och behöver lära sig mer om inför ett arbetsområde. Elevernas påverkan gäller både innehåll, så som att få fördjupa sig i en del av ett arbetsområde, samt arbetssätt och arbetsformer. Lärarna arbetar med viss systematik med att regelbundet inhämta elevernas synpunkter i syfte att utvärdera och utveckla undervisningen. Utvärdering av undervisningen sker både löpande och efter arbetsområden på båda stadier, även om det oftare förekommer i mellanstadiet. I granskningen framgår flera exempel på hur lärare har ändrat innehåll och arbetssätt i undervisningen utifrån elevernas synpunkter, exempelvis genom att fokusera undervisningen till länder i engelska utifrån förslag från eleverna att det skulle underlätta deras lärande. Delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen ska vara en del av den beslutade lektionsstrukturen, men hur och när det sker är upp till lärarna.

Lärarna utformar undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Lärarna ser på olika sätt till att elever får möjlighet att arbeta med frågor utan ett givet svar, exempelvis genom värderingsövningar eller genom att eleverna får reflektera kring hur ljud fungerar utifrån experiment. Strategier så som enskilt – par – alla samt ett värdegrundsarbete där elever vågar säga vad de tycker bidrar till möjligheten för eleverna att reflektera självständigt. Därutöver ger lärarna eleverna möjligheter att prova olika strategier för inläring så som att arbeta med strategier för textläsning och att arbeta med förståelse av begrepp. Eleverna får också reflektera kring sitt eget lärande och strategier för att förbättra lärandet, bland annat genom arbetet med ansträngningstrappan. och arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har bidragit med användbara strategier för studieteknik. Eleverna får prata om vad de lärt sig efter ett arbetsområde som en del av utvärderingen av undervisningen, och deras kunskaper kontrolleras genom till exempel kortare muntliga prov eller genom att lärare använder korta avstämningar i slutet av en lektion för att ta reda på vilken kunskap eleverna tar med sig. Då rektorn har identifierat att eleverna behöver få en tydligare bild av hur de ligger till i olika ämnen har rektorn och lärarna arbetat aktivt med den frågan på kollegiala möten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver ett samlat arbete för att främja studiero på skolan. Det finns gemensamma metoder och arbetssätt för att skapa en lugn miljö på lektionerna och som tillämpas av lärarna. Exempelvis arbetar lärarna med

att ge eleverna utmaningar på rätt nivå så att de stimuleras, och med en förutsägbar lektionsstruktur. Vidare finns gemensamma förhållningssätt genom ordningsregler och klassrumsregler. Eleverna är också delaktiga i arbetet med studiero genom att de tillsammans bearbetar klassens förhållningsregler och påverkar ordningsreglerna. Lärarna diskuterar gemensamt strategier och förhållningssätt på till exempel veckokonferenser och specialpedagogen har stöttat lärarna i arbetet med studiero. Lärarnas strategier för att hantera ordningsstörningar utgår från skolans konsekvenstrappa. Övriga strategier är till exempel att elever som har svårt att koncentrera sig eller sitta still får sitta i grupp, vilket eleverna beskriver fungerar bra. Eleverna beskriver att lärarnas tillsägelser oftast har avsedd effekt, och tillsägelser på lektioner sker på ett lugnt sätt. Även om eleverna säger att de ibland blir störda på lektionerna visar granskningen att studieron på skolan i huvudsak är god, vilket förstärks av Skolinspektionens enkäter och observationer. Då studieron i nuläget inte har identifierats som ett problem av rektorn och lärarna, har enbart riktade insatser på individnivå gjorts den senaste tiden.

Arbetet för trygghet

Personalen arbetar, under ledning av rektorn, medvetet för att skapa trygghet. Det främjande trygghetsarbetet på skolan omfattar aktiviteter och insatser på olika nivåer. Till exempel genomförs regelbundet ett aktivt och återkommande värdegrundsarbete i alla klasser om allas lika värde och hur man ska vara mot varandra, och fältassistenter i kommunen har lektioner om värdegrund för eleverna om till exempel barns rättigheter och kroppslig integritet. Skolan har vidare planerade rastaktiviteter och gemensamhetsaktiviteter där elever från olika årskurser möts, så som en båtbyggardag. Ett främjande arbete sker vidare genom en nära kontakt med vårdnadshavare om händelser som rör eleven. Det finns ett gemensamt förhållningssätt på skolan som innebär att alla lärare ska ta ansvar för samtliga elever, och granskningen visar att skolans konsekvenstrappa är känd av både lärare och elever.

Vidare visar granskningen att förebyggande arbete och åtgärdande insatser utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Exempelvis besvarar elever i alla årskurser enkäter eller frågor avseende trygghet och bemötande, och personal och elever kartlägger gemensamt otrygga platser. Dock efterfrågas inte elevernas upplevelse av trygghet eller kränkningar på nätet. Rektorn leder arbetet med att identifiera behov av insatser, besluta om insatser och att utvärdera tidigare insatta åtgärder. Eleverna är på flera sätt involverade i beslut om åtgärder, bland annat genom att de tar del av trygghetsenkäter och de påverkar trygghetsinsatser vid klassråd och elevråd. Bland annat har extra personal satts in vid otrygga områden så som omklädningsrum och fotbollsplan. När det gäller arbetet mot kränkande behandling finns en rutin för detta i planen mot kränkande

behandling. Dock uppger nyanställda lärare att de inte har fått tillräcklig information om rutinerna för detta.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill påtala vikten av att skolan inkluderar frågan om elevernas trygghet på nätet i trygghetsarbetet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar lärares bedömningar i alla årskurser och ämnen. Rektorns jämförelser utgår från skillnaden mellan betyg och nationella prov, och rektorn jämför betyg och omdömen med kommunprov och diagnostiska tester, samt skolenhetens omdömen och betyg jämfört med övriga skolenheter hos huvudmannen. Rektorn har även följt upp och konstaterat att betygsnivåerna från årskurs 6 stämmer överens med elevernas resultat i årskurs 7. Vidare arbetar rektorn och lärarna gemensamt med likvärdigheten i omdömen inför elevernas utvecklingssamtal.

När rektorn noterar avvikelser för hen samtal med berörda lärare kring bedömningarna i de aktuella fallen. Lärare har haft samtal med rektorn när det har varit avvikelse mellan resultat på nationella prov och terminsbetyg och de har då fått motivera sin bedömning. Vidare förekommer det att rektorn problematiserar resultat på kommunprov eller diagnostiska tester i förhållande till elevernas förväntade resultat. Lärare i ämnen och årskurser som inte har betyg eller nationella prov har inte haft någon dialog med rektorn om eventuella omotiverade avvikelser i bedömningar, men beskriver att de vet att rektorn kontakter dem om elevernas omdömen markant förändras över tid. Då rektorn inte har identifierat några tydliga avvikelser har hen inte heller vidtagit några ytterligare åtgärder för att säkerställa likvärdigheten i lärarnas arbete.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn i huvudsak ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Nationella prov i årskurs 6 rättas kommungemensamt, medan nationella prov i årskurs 3 rättas av undervisande lärare och sedan sambedöms på skolan. Vidare använder lärare utifrån rektorns initiativ kommunprov och diagnostiska tester för att kvalitetssäkra sin bedömning, men samverkan kring sambedömning i övrigt sker ofta spontant och bygger på lärarnas eget initiativ. Lärarna ges möjlighet att använda Skolverkets bedömningsstöd utöver de nationella, men rektorn följer inte upp att lärarna använder dessa.

Rektorn ger lärarna möjligheter att kollegialt diskutera bedömningsfrågor på skolenheten, men styr och följer i begränsad utsträckning upp att lärarnas gemensamma mötestid ägnas åt samverkan om detta. Lärarna har avsatt gemensam mötestid som möjliggör arbete med bedömningsfrågor i arbetslagen, men rektorn styr inte lärarnas arbete med frågorna, och lärarna har inte alltid tid och möjlighet att ägna sig åt bedömningsfrågor på den gemensamma mötestiden. En viss uppföljning av lärarnas arbete med bedömningsfrågor har tidigare skett via specialpedagogen som stöttat lärarna i bedömningsfrågor på mötena. Däremot har strukturerade diskussioner om betyg och bedömning skett på arbetsplatsträffar och studiedagar, och sker i de kommunala utvecklingsgrupperna som äger rum 2-4 gånger per läsår, där lärare samverkar om betyg och bedömning utifrån ett eller två ämnen. Samtliga lärare har möjlighet att samverka med en ämneskollega, antingen på skolenheten, med lärare på en skolenhet i det geografiska närområdet, eller med specialpedagogen. Undervisande lärare som också arbetar på fritidshemmet har dock inte samma möjligheter att delta i gemensamma kollegiala diskussioner om bedömningsfrågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla styrningen av lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen styr så att strukturer finns för att lärarna ska kunna samverka i frågor om betyg och bedömning på skolenheten, men att rektorn i begränsad utsträckning följer upp arbetet på lärarnas gemensamma mötestid och styr att sådan

samverkan sker. Det medför en risk att dessa tillfällen ägnas åt andra saker som för tillfället anses ha högre prioritet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarnas förutsättningar för och arbete med frågor om betyg och bedömning i högre grad styrs och följs upp av rektorn. Detta kan ske genom att rektorn sätter en agenda och skapar rutiner för samverkan, regelbundet följer upp vad som sker på dessa möten, liksom att kollegiala diskussioner förs om kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper och betyg i de olika ämnena och årskurserna på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Pellbring

Föredragande

Signerat av: Mats Pellbring

X Anders Berggren

Beslutsfattare

Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även utredaren Jenny Segerberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19-20 november 2024. Delar av intervjun med rektorn genomfördes via videolänk den 22 november. Besöket genomfördes av utredarna Mats Pellbring och Jenny Segerberg. Johansfors skola är en kommunal skola belägen i Emmaboda kommun, med Emmaboda kommun som huvudman. Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället går cirka 94 elever i årskurs 1-6. Skolan leds av en rektor.